

Motion till riksdagen 2009/10:Ju393

av **Annika Carlsson (c)**

Skärpt sexköpslag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att delgivningar alltid ska sändas till folkbokföringsadressen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att straffvärdet för sexbrott ska skärpas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att köp av en sexuell tjänst är ett brott mot den person som köps, som därmed ska kunna kräva kompensation och skadestånd.

Motivering

1 januari 1999 trädde lagen om förbud mot köp av sexuella tjänster i kraft. Den synliggjorde det ojämlika förhållandet mellan köpare och säljare och gjorde köparen straffrättsligt ansvarig. Det grundade sig på den kunskaps-sammansättning som fanns och som visade att de prostituerade oftast är kvinnor som på olika sätt fått en dålig start i livet, som tidigt berövats sin självrespekt och fått en negativ självbild. Sambandet mellan prostitution och sexuella övergrepp i barndomen hade då också blivit allt mer uppenbart. I ett utlåtande från Kris- och traumacentrum konstateras att de prostituerade som enheten kommit i kontakt med har haft en svår barndom, blivit misshandlade eller varit utsatta för övergrepp.

Lagen är inte någon udda företeelse i världen, även om Sverige var föregångare när den trädde i kraft här. Den är helt i linje med FN-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor, Kvinnokonventionen CEDAW, som i artikel 6 slår fast att konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive lagstiftning, för att bekämpa alla former av handel med kvinnor och utnyttjande av kvinnoprostitution. Norge, Island, Sydkorea

Fel! Okänt namn på

har infört en liknande lag och Storbritannien i viss utsträckning. Men utöver det finns det förslag och diskussioner om en liknande lag i flera länder.

Enligt uppgifter från både frivilliga organisationer och polis i Stockholm, Göteborg och Malmö så skedde en dramatisk minskning när lagen trädde i kraft. Sexhandeln försvann nästan helt från gatan men har kommit tillbaka om än i minskad omfattning. Enligt Stockholms prostitutionsenhet så sker en tredjedel av prostitutionen på gatan medan två tredjedelar är dold. Utvecklingen av Internet har också inneburit ändrade mönster både för säljare och köpare av sexuella tjänster. Rikskriminalens erfarenheter är att internationella människohandlare anser att Sverige inte är en bra marknad. Sexköpslagen tvingar till inomhusarrangemang vilket är dyrt och krångligt. Det är bekräftat i polisens telefonavlyssning, vittnesmål och i förundersökningar. I attitydundersökningar visar det att lagen haft en normerande påverkan på köp av sex. Sammantaget kan man se att sexköpslagen påverkat utvecklingen i rätt riktning.

De anmälda brotten mot sexköpslagen har ökat sedan lagen trädde i kraft och fortsätter att öka. 2007 var det 85 dömda sexköpare. Anmärkningsvärt är att ingen fått fängelse och att det på sina håll visats en missriktad hänsyn till den misstänkte och delgivningarna har skickats till arbetsplatsen istället för hem. För att lagen ska få en starkare effekt och brottet uppmärksammas som ett allvarligt brott måste delgivningen sändas till folkbokföringsadressen och straffvärdet skärpas.

För att öka incitamenten att anmäla brott mot sexköpslagen och för att ge brottsoffren som utsatts för sexköp en ekonomisk möjlighet att komma bort från prostitution måste köp av sexuella tjänster ses som ett brott mot den person som köps, som därmed ska kunna kräva kompensation och skadestånd. Högsta Domstolen accepterade 2001 ett avgörande från lägre instans som beslutat att då man utnyttjar en prostituerad medför det s.k. samtycket från henne att brottet begås mot allmän ordning och inte mot henne som person som därför inte kunde erhålla kränkingsersättning som brottsoffer.

Går man tillbaka till förarbetet till sexköpslagen där köparen kriminaliserades, men inte den prostituerade, så förutsätts köparen exploatera en annan människas utsatta situation. En utsatt situation är inte något som man kan ge sitt samtycke till. Därför stämmer inte HD:s nekande till kränkingsersättning med lagstiftarens intentioner. Därför måste sexköpslagen skärpas och förtydligas så att den som blir köpt för sexuella tjänster ses som brottsoffer och därmed kan kräva kompensation och skadestånd. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2009

Annika Carlsson (c)